

پیوند اندیشه‌های هویت ملی و دینی در شعر دفاع مقدس

سیدعلی سراج^۱، فرهنگ مرادپور^۲

۱- دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

۲- کارمند دانشگاه پیام نور گچساران

چکیده

انقلاب اسلامی ایران بزرگ‌ترین تحوّل فرهنگی، سیاسی و اجتماعی معاصر به شمار می‌آید. همان‌گونه که انقلاب اسلامی دارای خصوصیت مردمی، اسلامگرایی، عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی و حاکمیت احکام الهی است، ادبیات انقلاب، جنگ و شهادت نیز بر همین اساس استوار است. تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی انقلاب اسلامی و دوران هشت‌ساله دفاع مقدس، زمینه‌ساز تأکید بر ارزش‌ها، آرمان‌ها و ایدئولوژی‌های خاصی بود که در شعر این دوره بازتاب یافته است. در مقاله حاضر با روش توصیفی-تحلیلی به بررسی پیوند عناصر هویت ملی و دینی در شعر دفاع مقدس پرداخته شده است. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که شعر دفاع مقدس پیوندگاه هویت ملی و دینی است. شاعران دفاع مقدس با بازگشت به سرچشمه‌های هویت ایرانی و اسلامی از جمله توجه به قهرمانان اسطوره‌ای ملی و دینی، حماسه حسینی و پیوند آن با حماسه دفاع مقدس، توجه به ارزش‌های ملی و وطنی و تأکید بر پاسداری از آن با لحن حماسی، جنبه‌های هویت ملی و دینی را برجسته کرده‌اند و عزّت و عظمت و ایمان و صلابت ملّتی را که با تکیه بر آرمان و اعتقاد، صبورانه و دلاورانه، از معبر آزمونی بزرگ گذشته‌اند و سرافرازانه، درخشان‌ترین قطعه تاریخی خود را رقم زدند، به تصویر کشیده‌اند.

واژگان کلیدی: شعر دفاع مقدس، هویت، هویت ملی، هویت دینی.